

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.
 A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek. anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.
 A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyom-
 dászatban és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.
 Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Színházunk jelene s jövője.

Egy képviselő a napokban a felirati vita alkalmával — midőn *mindent* el lehet mondani — a többi között azt mondotta, hogy: „Vannak városok, hol a szabad művészeteket csak a cigány képviseli és a képzőművészetek közül csak a festészet létezik, ez is csak a pagát képében.”

Reánk bácskaiakra ez a bírálat illik is, meg nem is. Nem illik annyiban, mert aligha van az országban még egy megye, ahol annyi kulturális egyület és társaság alakult az utolsó két évtized alatt. Illik pedig annyiban, hogy mi ugyan az első lelkesedés szalmalángjainál megalakítunk minden szép eszméért buzgó egyesületet, de aztán azt, a simlódés általi lassu halállal vagy kiéheztetéssel szoktuk megölni. Példákat citálni talán túlságos és kellemetlen ösztönös lenne; azért csak arra utaljuk az olvasót, hogy álljon itt meg egy percig és repüljön át emlékezetével a létező együletek és társulatok állapotjára.

Ime itt van pl. a székvárosban a színház. Mikor ennek eszméje a realizálás küszöbéhez ért, egy pénzügyi kapacitásunk — mint az irásban, sőt nyomtatásban is megvan — alaposan kiszámolta, hogy egy-egy részvény legalább 6% hasznot fog hajtani. Azóta elmúlt majd egy évtized, még pedig békés, civilizáló munkában. És mit igazol a prakszis? Azt, hogy a színház tovább elviselhetlen lebegő adósságai elől a részvényesek 50% engedménnyel a városi kasszába dobták részvényeiket; a színházat — igen helyesen — ingyen adták egy derék társulat rendelkezésére, sőt azt fűttetik s világítatják is költségén.

És a színigazgató mégis részvétlenséggel küzködik: nincs annyi napi bevétel, hogy a bérléssel együtt a havi kétezer forintos gázsit fedezze.

Ez a tényállás. Hát most már elmélkedjünk egy kicsit fölötté: mi az oka annak, hogy Zomborban a színház alig tud prosperálni?

Van ennek sok oka; a főbbik mégis: hogy akinek a színház kellene, az szegény. Mert hiába, akármekkora valakinek keblében a hazafiság és műpártolás, a tisztviselői fizetések nincsenek úgy szabva, hogy a napi élet prózai szükségletein kívül még más állandó kiadásokat is megbírnának. Hiszen ha csak tíz este megy egy hónapban két családtag a színházba, az már 12—20 forint kiadásnak felel meg, amire igen sok család büdzséjében hiába keressük a fedezetet. Mert az a rovat, hogy „megtakarítások” rendszeren hiányzik; annak még a kalendárium tábláján se érdemes rovatot tartani.

A birtokosok, a kereskedők, a jobbmódú iparosok pedig nem járnak, sőt családtagjaikat is csak csetepaté után eresztik színházba; mert nekik az a mulatság és okulás, nem éri meg az árát. És ez ellen hiábavaló a küzdelem; amit nem ismerünk, azt nem kívánjuk. Annak a lelki szomjúságnak, mely éppen úgy, mint a testi szomjúságnak, mely kielégítést kíván, a nevelés, az életmód, a szokás nyitja meg forrásait, és ahol azok megnyitva nincsenek, ott a szép szó meg a buzdítás nem igen éri célját.

Mármost hátra van azokról szólni, akik járnak, mert járhatnak. Ezeket egy szóval páholybélőnek lehet nevezni; mert az idén ott vagyunk, hogy abban a 16 páholyban — tisztelet a kivételeknek — nem 32, hanem hamarabb 60 család van egyesítve. Meg volt e helyen írva, még mikor a színházat csinálták, hogy ez Zomborban csak úgy él meg, ha vagy nem lesz egy páholy se, vagy más hely nem lesz, mint páholy. Akkoriban megmosolyogták ezt a bon mót, de azóta az komolysággá érlelődött. Mert ha nem volnának páholyok, akkor a páholyközönség betölténé a drága egy frtos helyeket; így meg kevés páholy van, melyben állandóan négyen nem ülnek, sőt van olyan is elég, melyben 5—6 egyén grasszál s esik egyre 50—70 kr.; míg a szeré-

nyebb zártzárások 80—100 krt fizetnek helyükért fejenként.

Az idén tehát ott a bibi, hogy a jobb családok mind páholyba járnak kettesen, hármasan, négyesen egyesülve, és így nemcsak, hogy ritkán mennek a színházba, hanem olesón is egyszersmind.

És ez nem akar megszólás lenni; mert olyanok a viszonyok, oly nehéz a kereset s oly sokféle a kiadás, hogy aki gazdálkodik, az csak becsülést érdemel. E pár sor csak meg akarja könnyíteni a kombinációt azoknak, akik „föl nem foghatják”, hogy ilyen jó társulat, mint ez a mostani, miért nem tud nálunk boldogulni!

„Boldogulni” Zomborban egyhamar nem fog egy színtársulat se; husz év múlva talán igen, lesz már számosabb nemzedék, amely ily célra bír is, akar is költeni.

Eladdig azonban a mi színházunk csak olyan igazgatónak lesz való, aki ide jön utánnévél s elmegy szükve; akinek van tőkéje s becsületes ember akar maradni, az innen ép bórrel nem igen menekülhet.

Éppen azért szívlelje meg ezt a tényállást a város, mint a színház gazdája s ne adja ki minden évadban, ha kéri is. Mert a színigazgatók úgy vannak velünk, mint a szegény iparos a vásárokkal; elmegy, mert remél, ha éppen a mult héten történt is meg rajta, hogy a kocsibért se tudja kiárulni.

Két évenként nagyobb lesz a vágy a színház után s talán akkor jobban tudul a közönség. Viszont két év alatt a ki nem osztott szubvenció is nagyobb lesz s akkor aztán lehet kis pártolás ellenében is jobb zenekart, drágább primadonnát és magasabb iskolájú énekesnőt követelni.

Igy évenként kiadva színházunk csak arra való, hogy az idetévedt direktornak — ha van — pénzét, ha az nincs, engedélyét és nevét el-usttassa.

Ez pedig nem emeli a kulturát és bizonyosan többet árt, mint használ. És ami a fő, azon jelzett két évenkénti kiadással némi igazságos pressziót lehetne gyakorolni a publikumra.

Ugyanis akadnának sokan, akik zülogólnának azért, hogy „miért nincsen minden évben színház.” Ezeknek aztán az indendatura azt mondhatná, hogy lesz rögtön, mihelyt 2000 forint árú bérlét alá lesz írva. Evégből a páholybélők — mert természetesen azoknak képezi a színház rendes életszükségletét — egymás között mozgalmat indítanak, hogy vagy a páholyok bére emeltessék, vagy legalább kiki egy bizonyos összegig jóállást vállaljon a leendő színtársulattal szemben azért, hogy ha az okmányilag igazolt gázsit ki nem futja a napi bevételből, azt részarányosan ők fedezik.

Ez lenne igazi uri föllépés; nem pedig az, hogy akik legjobban áldozhatnának, azok egyrésze 50—80 krt páholyban díszelve mondogatja a földszíntieknek: „Én nem értem ezt a zombori közönséget, hogy nem pártolja a magyar színészetet.” Ez a „nem értem stb.” addig — szatira.

Legyen szabad elvárni, hogy a színház komoly barátai az őszinte szóért, ha az célzaton kívül éles volt, az úgy java érdekében nem neheztelnek.

A bács-tiszai ármentesítő társulat választmányi ülése.

Tartott Zentán okt. 17.

Videkünkön az eső folyton esik, vizes minden, de vizes ügyvel vesződik más különben is a Tisza-vidék, a memyiben a bácsi tiszai ármentesítő társulat választmányja f. évi október 17-én Zentán tartotta meg gyűlését, mely a kezelése alatt lévő töltéseket érdeklő, több fontos ügyet tárgyal.

A gyűlést Tóth József társulati elnök vezetésén, jelen voltak azon Rupcsics kir. folyammérnök, Tripolszky László társulati igazgatómérnök, Mihályi Sándor társulati jegyző, Lukácsévics pénztárnok, Mikosevics József, Jankovics József, Dukai István, Csuka Sándor, Mikosevics Antal, Dörner Márton, Vojnics Áron, Sztratimirovics György és Zagoricza Lázár választmányi tagok.

A gyűlés első tárgya a mult ülés jegyzőkönyve lévén, ez némi észrevétel mellett hitelesített, mely után a pénztárvizsgálat következtén, az megvizsgáltván, helyesnek találtott, s így a harmadik tárgya,

avagyis az 1887. évi pótköltségvetésre került a sor, ez végösszegében 3296 forint 75 krt kiadást tüntet elő, melyből Ó-Kanizsa községet 677 forint 39 krt, Zentát 736 forint 64 krt, Moholyt 258 forint 42 krt, Petrovoszellőt 682 forint 68 krt, Ó-Becsét 925 forint 52 krt és Földvárt 70 forint 10 krt terhel, mely kiadási többlet a társulatnak a vízjogi törvény alapján lett újbóli szervezetéből származván, a fedezetéről való gondoskodás a pótköltségvetés előterjesztése mellett, a közgyűlés dolga lesz.

Tárgyaltott Zenta város átírata alapján, a határban levő ugynevezett panai átvágás irányában új töltésnek építése, melyre nézve felhivandónak találtott a társulati elnök, miszerint ez irányban a felmérés- és költségvetésnek a közgyűlés elé leendő terjesztéséről gondoskodjék.

Ezután következett a közm. és közl. m. kir. miniszteriumnak azon fontos rendelete, melyben felhívja a társulatot a tiszai töltéseknél a művelési módok és a tiszahullám tere megállapítása tárgyában. Ezen magas rendeletre a jelenvolt Rupcsics kir. folyammérnök ur, igen szép és valóban szakavatott magyarázattal szolgálván, egyúttal e tárgyban indítványozta, miszerint a társulat 600 méter szélességű szabad hullámtérrel hagyjon fenn, hogy a Tiszafolyó áradás esetén minden duzzadás nélkül lefolyhasson; a társulati választmány azonban kijelentette, hogy miután a társulatnak műszaki adatai nincsenek, az eddigi tapasztalás szerint a mostani szélességet elégségesnek tartja, áradás esetén a Tisza szabad lefolyására, s a maga részéről a hullámtér kiterjesztését nem is kívánja; egyúttal azonban utasította a társulati ig. mérnököt, hogy egy tervezetet dolgozzék ki arra nézve, hol tartaná célszerűnek a töltések mellett beállított levő erdők kiirtását?

A választmányi gyűlés legfontosabb tárgya a töltések magasbitására vonatkozó műszaki tervezetek bemutatása alapján a kiépítési módokat javaslat szerű megállapítása volt; miután ezen javaslat alapján legstírgósebben az ó-bece-petrovoszellői és petrovoszello-moholyi töltések kiépítése iránt lenne intézkedés teendő, felolvasta a társulati mérnök az erre vonatkozó tervezeteket és költségvetéseket is, melynek alapján ezen munkálatok majdnem 240.000 forintot emésztenek fel, mely összeg kölcsön útján lenne fedezendő. Az igazgató választmány úgy a kiépítésre vonatkozó tervezetet, mint a szakszerűen készített költségvetést elfogadta és a legközelebb tartandó közgyűlésnek megállapításra ajánlani határozta.

A választmányi tagok írásbeli jelentése következtén, eszerint a földvári választmányi tag jelenti, hogy a töltések jó karban vannak, csupán egyik órház igényel némi javítást, s a Ferenc-esatornai töltésen sáros időben a kocsik közlekedés korlátozására két kapu volna felállítandó. Ó-Becse részéről jelentetik, hogy a töltéseken hiány nincsen, a hiányzó védanyag beszerzésére az Elöljáróság felhivandó volna, az ó-kanizsai választmányi tagok jelentésükben kitüntetik a hiányzó védanyag mennyiségét, egyben szóval jelentik miként a töltés szakaszon egy csekély hosszúságban sürgős javítás volna eszközöndő. Petrovoszellő választmányi tagja előadja leveleiben, hogy a községi Elöljáróság a töltések tisztogatása és sorompók fellállítása ügyében nem intézkedik, sürgősi a gáthibás és gátori állások betöltését, és intézkedést kér tétetni a hiányzó védanyagok beszerzésére nézve; Moholy község részéről a választmányi tag jelenti, hogy a töltések védképes állapotban vannak, egy marha-átjáró volna a töltésen kijelölendő, egy község felhivandó volna a még hiányzó védanyag beszerzésére, s végre ajánlatosnak tartaná a gáthibás és gátori állások sietős betöltését; végre Zenta város választmányi tagjai előadják, hogy a töltések jókarban vannak, csak egy kis része volna a gáztól megtisztítandó, a hiányzó védanyag beszerzése iránt a lépések megtétek, úgy sürgősen ajánlják a vízimérezék felállítását.

Az ekkép beadott és felolvasott jelentések tudomásul vétettek s a hiányok orvoslása iránt, részben rögtön tétett határozatilag intézkedés, részben pedig az elnöknek hagyott fenn a szükséges teendők iránt egyes községeket kötelesegeik teljesítésére felhívni. Az 1888-ik évi költségvetés megállapítás végett a közgyűlésnek fogbeterjesztetni.

Vége a társulati elnök előterjesztette a bács-tiszai ármentesítő társulat 1847. évi szeptember 4-től 1886. december hó 31-ig a számadási állapotot kiténtető s általa s Szulik József prépost-plébános ur által kidolgozott munkálatot. Felesleges is mondanom, hogy ezen munka terjedelménél fogva készítőitől mily türelmet igényelt, látszik azon, a reá fordított gond, mert oly figyelemmel világosan, gondosan van kidolgozva, hogy egy betekintésre könnyen felfogható. Ezen munkálat végeredményeként kiténik, hogy van a társulatot terhelő tartozásból része Ó-Kanizsa községnek 47787 forint 36³/₈ kr., Zentának 102,261 forint 34³/₄ kr., Moholyknak 26,103 forint 30 krt, Petrovoszellőnek 87,643 forint 55³/₄ kr., Ó-Becsének 122,430 forint 32³/₄ kr., végre Földvár községnek 12,179 forint. Ehhez hozzá jön azonban még a töltések felépítésére adott 125,034 forint 88 krt, melyből Ó-Becsét terhelő 102,172 forint 54 krt, Földvárt pedig 3110 forint 45 krt, fűggőben maradt a Ferenc-esatornába beruházott 28,854 forint 25 krt. — Örömmel constatálhatom azonban, hogy az évi befizetések közül csak Ó-Becse község van hátralékban, melyre 1887. január 1-től 5^o. késedelem fog számíttatni. A társulatnak történt újabb szervezete folytán, a társulat élén áll: az elnök, igazgatómérnök, jegyző, pénztárnok és 9 választmányi tag és egy titkár; úgy van, 9 gát-

biztosi és 21 gátóri állása szervezve. Látszik a választmányi tagok egynemélyikének jelentéséből, hogy a gát-biztosi állásnak betöltését sürgeti; hiszem is, hogy ez már jövő évi január hó 1-én végeleg lesz mire annál is inkább égető szükség van, mert a töltések biztonsága ezt megköveteli.

Tiszavideki.

Hírek.

Gymnasiumi új jutalomdíj-alapítvány. Vértesi Károly zombori ügyvéd a mai napon 125 forintot, mint jutalomdíj-alapítványt, volt szíves a zombori főgymnasium igazgatóságának kezéhez juttatni. Vértesi Károly ur a zombori állami főgymnasium fennállása óta mindenkor lelkes barátja és áldozatkész jóttevője volt, évenként egy vagy két drb aranyat adott át az igazgatóságnak szorgalmas tanulók jutalmazására, könyveket ajándékozott a tanári és az ifjusági könyvtár számára, saját jeles utrajaiból számos példányt osztatott ki jutalmul a tanulóknak — s most, midőn városunkból, melynek kulturális haladásában, közéleti mozgalmában mindenkor élőkép és jelentékeny szerepet játszott, végleg eltávozik, ezen emlék-jutalomdíj alapításával bucsuzik el a zombori gymnasiumtól. Fogadja a lelkes tanügybarát ezen kegyes alapítványért és azon állandó jóindulatért, mellyel mindenkori a zombori állami főgymnasium iránt viseltetett, a tanintézet hálás köszönetét. Zombor, 1887. október 24-én. Dr. Margalits Ede, főgymnasiumi igazgató.

Királyi kitüntetés. Georgevits ezredes, a Szabadkán állomásozó IV. huszárezred parancsnoka, ezredparancsnoki minőségében teljesített kitűnő szolgálatai legfőbb elismeréseképp a III. oszt. vaskoronapendet kapta.

Egyházi kinevezések. A király Mamuzsich Mátyás szabadkai plébánosnak a Buda melletti Révrol nevezett címzetes prépostságot és Kopper György újvidéki plébánosnak a Szt. Jakabról nevezett lébenyi címzetes apátságot adományozta; dr. Várossy Gyula papnevelői igazgatót és Osztormayer József hódásági alesperes-plébánost pedig a kalocsai főszékeskáptalan tiszteletbeli kanokjaivá nevezte ki.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Moldován Gyulát a zombori kir. adóhivatalhoz III. oszt. adó-tisztjé nevezte ki.

Kinevezés. A zombori kir. törvényszék elnöke, a felügyelete alatti zombori kir. járásbírósnál fűrésdesbe jött segély-díjas jog-gyakornoki állásra: Lovász Andor ügyvédjelöltet nevezte ki.

Hímen. Roediger Lajos zombori áll. főgymnasiumi tanár jegyben jár a kedves Gfeller Anna elemi iskolai tanítónő kisasszonnyal, Gfeller Ferenc megyei alszámvevő leányával.

Pápai jubileum. XIII. Leó pápa 6. szentségének 50 éves áldozári jubileuma alkalmából Ó-Kanizsa községéből adakoztak: Losonc Ferenc 30 kr., N. N. 5 kr., N. N. 5 kr., N. M. 5 kr., N. N. 5 kr., N. N. 10 kr., N. N. 10 kr., N. N. 5 kr., Piri Bálint 10 kr., Vincer János 5 kr., Kovács Lukács 50 kr., Cseszkó Sándor 10 kr., Lipták Sándor 20 kr., Kosztlyk 50 kr., N. N. 10 kr., Fehér József 50 kr., Pfeiffer János 20 kr., N. N. 5 frt., N. N. 5 frt. Összesen 13 frt.

Megtámadott mandátum. A képviselőház IX. bíráló bizottsága Horváth Gyula elnöke alatt f. hó 22-én tartott ülésében tárgyalás alá vette a Horváth Mór Szabadka II. kerületében megválasztott képviselő választása ellen beadott kérvényt. A bizottság tagjai közül jelen voltak: Unger Alajos, Rónay János, Gullner Gyula, Ziskay Antal és Szerb György előadó. A kérvényező képviselőtében Nagy Dezső budapesti és Német Mátyás szabadkai ügyvédek, a választás védőiként Nagy Jenő és Füzesséry Géza budapesti ügyvédek jelentek meg. Felolvastattak a kérvényben foglalt állításokra vonatkozó hitelesített bizonylatok és a Mamuzsich Agoston v. elnök ellen a szabadkai törvényszékhez benyújtott bünyvdi feljelentés. Felolvastott továbbá több Horváth-párti választónak a kérvény ellen beadott nyilatkozata. Nagy Dezső, a kérvényező képviselője, szólalt fel ezután. Nem célja az összes adatokat ismételn, miután azok a kérvényben egy is befoglaltanak. Tudja szóló, hogy egy jury-szerű bíróság előtt áll, de azt is tudja, hogy politikai bírósággal áll szemben, a kiknek tagjai szintén keresztülmentek a pártküldelemnek. Szóla szerint itt nem pillanatnyi felindulások, hanem tervszerűleg szőtt választási visszaélések, hanem a bíráló bizottságnak szigorát fokozni kell, mert itt a visszaélések elkövetője Mamuzsich egyszersmind ügyvéd is, ki az igazság védelmére esküdtött fel. Midőn Mamuzsich látta, hogy a Mukies-párt többsége küszöbön állott, akkor neki sokkal nagyobb szabású eszközökhöz kellett folyamodnia és így befűzött a választási visszaélések első fejezete s következett a második fejezet: az erőszak. Beszéde végzetével kéri a bizottságot a vizsgálat elrendelésére. Következett Füzesséry felszólalása, ki azzal vádolja Nagy Dezsőt, hogy ékesszólásával tényleg akarta vezetni a bizottságot. Bírálataba boesátkozik a kérvényben foglalt állításoknak s kéri a kérvény elutasítását. Nagy Jenő felszólalása után a bizottság határozatára vonult vissza. Félórai tanácskozás után Horváth Gyula elnök az ítéletet a következőkben hirdette ki: A 9-ik bíráló bizottság a házszabályok 67. §-ának d) pontja értelmében a vizsgálatot elrendelni határozta. A vizsgálat a következő körülmények felderítésére terjed ki: Kiderítendő, hogy a f. évi június 22-én megéjtett választás alkalmával a záróra, az 1874. 33. t. c. 83. §-a értelmében tüzett-e ki; másodsor kiderítendő, vajjon ez alkalommal a megválasztott képviselő többségét meghaladó számú választó törvényellenesen akadályoztatott-e meg választói jogának érvényesítésében és egyáltalában lett-e jogosulatlan szavazó Horváth Mór megválasztása végeredményénél beszámítva és harmadszor, a választási jegyzőkönyvben felelített két eseten kívül feltűggesztett-e a választás? A vizsgálat keresztülvetve Szerb György bizott meg.

A bajai daleylet f. hó 29-én műkedvelői előadással és táncal egybekötött daleylet rendez.

Dalárdai hangverseny. Az október 22-iki, szombati hangverseny és táncmulatság derekasan megfelelt dalárdánk méltó jó hírnevének. A gondosan összeállított műsort mely Bergmann mesterünk izlésére vallott, Eckert „Hajósdal“-a nyitotta meg, mely energikus, lendületes rythmusával mindvégig lekötve tartotta a figyelmet. A második számot a „Királyfogás“ című modern operett egyik szép duoja képezte, városunk két szépének korrek és szívhez szóló előadásában. Tessényi Vilma urhölgy éneke és Armbruszt Gizella k. a. finom modulatiokra hajlékony hangja gyönyörű harmoniát adott, s megjelenésük elragadó báját csak művészi előadásuk multa fölül. Rácz Soma tanár praecis szavalatának élénk tapsokkal adóztak mindazok, kiknek érzékük van egy átgondolt és átértett költemény alaki és tartalmi szépségeihez. Aztán egy pár igen sikerült népláit hallottunk a dalárdától. Itt különösen Mihályi Ernő ur tünette ki magát éreces, férfiasan esengő bariton-szóval, mellyel a zümmögő kar néhány passzusát kísérte. Hanem a koncertnek legkimagaslóbb pontja Spath zenetanár és Bergmann urak hegedű-zongora kettőse volt, mely a legtisztább művelzetet nyújtotta a program valamennyi piéce-e között. Spath ur, mint értelmes s a zeneeladás minden titkával tisztában levő szakember mutatta be magát s nem tudtuk, valjon a biztos, simulékony vonókezelést, hegedűje kristálytiszta hangjait, vagy művészi nyugodt előadását bámuljuk-e inkább? Bergmann karnagy zongorakísérete minden tekintetben jelesül támogatta művésztársa játékát. A két vegyeskar közül a korrekten előadott „Cigánytű“ tetszett inkább. Megdicsérjük még az új cigányprímás talp alá húzott nótáit. Ez az érdekes pécsi barna gyerek igazán hivatott typusa a dicső Csöri-nemzetiségnek. A táncdarabok közül leginkább megnyerte tetszésünket egy ropogós lengyelke a színet után. A fülbenésző dallamu darab — mint halljuk — Heczenberger Dezső munkája, kinek vonójából már nem egy pompás zenedarab került ki. Gratulálunk a fiatal szerzőnek! Aztán lejtettük is azt a ropogósat piros hajnal hasadtáig!

Tanítói közgyűlés. A bács-bodroghmegyei községi tanfőtanács bajai köre f. évi november hó 5-én tartja Baján őszi közgyűlését.

Fűtetlen iskola. Nádalyi levelezőnk írja: Nádaly községben kétszer is kidoboltatták a fűtés a községben és az iskolában nyilvános árjeltesen ki fog adatni, de miután egy vállalkozó sem jelentkezett, kénytelen volt most a községi bíró felkérni Aranczyk Kosztát, hogy vállalja el legalább csak a községben való fűtést, évi 80 frtért. — De az iskola fűtésére az idén nines is kilátás. Minek is az iskolát fűteni, legyen csak jegyzőnek, bírónak és az öröknek meleg szobájuk, a tanítványoknak, kik szegénységük miatt nagyobb részt meztelül iskolába jönnek, az ő fölfogásuk szerint, nem kell.

Kulárdi írja levelezőnk: Korbai Károly h. ügyvéd és földbírtokos, az imént o. é. 500 frtot adományozott az új-verbázi pártfogásolási algimnazium építendő tanoda-alapja javára. Adakozó e bőkezű adománya a kulturális cél iránti fontos tekintetből, kettős elismerésre is méltó. — Negyven éves jubileum. Gyosgyák Gábor, a kulai kir. járásbíró dérek végrehajtója, folyó évi október 19-én ilte meg nejevel való egybekelésének 40-ik évfordulóját. S ez alkalommal először ittele oda Gyosgyák ur, mint alapító az 500 frtos alapítványának 8%-os f. évi kamatait, 40 frtot B. Keresztur községben, egy ugyan szegény sorsu, de vallásos és erkölcsös magaviseletű hajadonnak kiházasítási kelengyűl. Az egyházi és községi eljárással ajánlása folytán a választás Budinszki Annára, egy szegény öz. asszony leányára esett.

Hímen. Prigly Károly, a bajai kereskedelmi és iparbank könyvelője tegnapi vezette oltárhoz Kaloecán Hay Gizella kisasszonyt.

Leányrablás. Újvidéken V. Mária fiatal leánykát estefelé az utcán több ember megtámadta s kocsiara akarta vonszolni. De a csapatot lármára a közellakók segélyre siettek a leányt, akit szerencsésen ki is ragadtak a támadók kezéből. Az egyik leányzóktető ellen már megindították a vizsgálatot.

Szabadkán Speizer József kapitánysági fogalmazó állásról lemondott. Lemondása előtt a főkapitány konstatalta, hogy Speizer többrendbeli bírságpénzekről nem számolt el.

Daleylet. A „kulai dalárda“ folyó évi október hó 29-én a kaszinó helyiségében táncal egybekötött második alapszabályszerű daleylet rendez. Műsorozat: 1. Beethoven: „Hymnus az éjhez.“ — előadja a dalárda. 2. Schubert: „Rosamunde-nyitány.“ — zongorán előadja: Krishaber Morné és Czövek Jenőné urhölgyek. 3. Witt: „A köny.“ — férfinegyes, előadja: Reimholz A., Kohn A., Sztójkovits Gy. és Mezey Zs. 4. Zsaskowszky E.: „Dalárkedv.“ — előadja a dalárda. 5. Silehers-Sammlung: Schottischer Bardenchor, — előadja a dalárda. 6. Benedix Roderich: „Egy boldogtalan asszony.“ (magánjelenet) előadja: Felicides Aranka k. a. 7. Kreuzer: „A kápolna.“ (fis-moll) férfinegyes, előadja: Reimholz A., Kohn A., Sztójkovits Gy. és Mezey Zs. 8. „Egyveleg“ magyar népdalokból: előadja a dalárda.

Színészet. Baján Balogh Árpád színtársulata jövő hó 5-én kezdi meg előadásait. Első előadásra „Bibor és gyász“ van kitűzve.

Öngyilkos végrehajtó. A múlt szombaton egy huszonhárom éves, jó családból való fiatal ember vált meg erőszakos módon az élettől Szegeden. Az illető előtte való nap este szállott meg az odaváló „Hungária“ vendégfogadóban s a portánál levő vendégkönyvbe „Kersch Máté, bácsalmási aljegyző“-nek jegyezte be magát. Este, mielőtt lefeküdt volna, a szállóbeli eselédésnek megparancsolta, hogy reggel 6—7 óra tájban költse föl. Abban az időtájtban be is ment hozzá a szálló udvarosa, a kivel kivítette fekete ruháját, hogy kefélje meg. Mikor az udvaros a ruhát visszahozta, azt mondta neki, hogy most meg már a cipőket vigye ki és tisztítsa meg, de nagyon szépen. Mikor az udvaros a tiszta cipőkkel visszatért, ott találta a fiatal embert az ágyon, halva. Szíven lötte magát. A fekete ruhába beléöltözködött s egy kicsi kis revolverből egyetlen lövéssel kioltotta az életet. A lövés dörrenését senki sem hallotta meg, még azok sem, a kik a mellette levő szobákban voltak. Az asztalon egy darab összegyűrt papírt hagyott, a melyen három küszált írású üzenet volt: Tisztelt vendéglős ur, a 10 frtnyi tartozásomat az édes anyám, ha eljön, ki fogja fizetni. — A másik üzenet a rendőrségnek szól: Kérem a tisztelt rendőrhatalóságot, szivesked-

jen az édes anyámat, öz. Kersch asszonyt Bács-Almásón az esetemről sürgőnyileg értesíteni. — A harmadik így szól: Dr. Mann Jakab bábaképző-intézeti igazgató-tanárral adhat fölvilágosítást, hogy milyen családból vagyok. — A holttestet Kemény t. alkaptány rögön bevitette a városi közkórházba, az anyát pedig értesítették távirattal a fia gyászos esetéről. Az öngyilkos ruhája zsebében egy levelborítékot találtak, egyebet semmit sem. Ezen a borítékou nem aljegyzőnek, — mint ő magát a vendégkönyvbe beírta, — hanem végrehajtónak van címezve. Öz. Kersch Máténé asszony midőn Szegedre érkezett ott azonnal a kórházba hajtatott, a hol sirva borult fia meghidegült tetemére. Ő mondta el, hogy a fia legutóbb a bácsmegyei Nemes-Milities községben volt alkalmazva, mint végrehajtó. Az öngyilkosság okát nem is sejtí.

Csöd. Czilezer József eservenikai kereskedő ellen (zombori trvszek): esődb. Joannovits Döme, tömegg. dr. Vujics János; bej. h. 1888. jan. 2.

Lelet. Ó-Kanizsán, az ugynevezett Körös érhen, a város közvetlen közelében, játszó gyermekek késsel kutat ásván, egy jó nagy szakajtóra való ezüst pénzre bukkantak s maguk közt szétosztották. Nagyságra nézve egynemélyike valamivel nagyobb a 20 krosnál, a többi pedig akkora, mint az ezüst 5 kros. Igen vékonyak, még mindig elég épek. 1583. 1581. évszámmal vannak s Báthory István híres erdélyi fejedelem areképevel ellátva, ki lengyel király is volt egyszersmint. Hogyan kerültek ide ezen erdélyi s lengyel pénzek? Talán az akkori tarka világban Magyarországon is elfogadták; avagy a török hordák rabolták Erdélyben, s azok útján jutott hozzánk az akkori szegedi „szandsák“-ba?

Drágul a dohány. A dohánymonopóliumból származó bevételek fokozását célzó törvényjavaslatból az első évben a kormány egy millió forintnyi bevételi többletet vár; a következő években azonban 3 millió frt bevételi többletet várnak. A csempészet meggátálása céljából a javaslat igen szigorú intézkedéseket tartalmaz. Ha valamely dohánytermesztésre jogosított községben csempészet fog történni, a természeti jog az egész községtől el fog vonatni. A magánhasználatra jogosító termelési licentiák egészen meg fognak szüntettemi. A javaslat a dohány-és szivarárak emelését is célozza.

Alapszabály. Az apatini III-ik betegápoló-és temetkezési egyesület alapszabályai a bemutatási záradékkal ellátottak.

Adakozás. Juhász Jenő, a zombori kir. törvényszék pertárosa, ügyvédektől, kik bélyeget nem hoztak, 10 frtot vett be az Erdélyi Közművelődési-Egylet javára.

Temetés. Bács-Almásról írják: Arnold Antal, helybeli községi jegyző, nagyreményű fiát Albint, f. hó 19-én temették el nagy részvét mellett. A gyászszertartást dr. Csicsáky József prépost végezte fényes segédlettel. A szomorodott szülőknek szolgáljon vigaszul a közrészvét.

Tisztii ellenőrzési szemle lesz itt helyben, mint rendszeren, november 4-én.

A régi ötförintos államjegyek bevéltása. A hivatalos lap közli a pénzügyminiszter hirdetményét, mely szerint az 1866-ik évi július hó 7-éről keltezett ötförintos államjegyek, már csak f. évi december hó végéig váltatnak be, a közös pénzügyminiszteriumhoz intézendő, szabályszerűen bélyegzett folyamodvány alapján. Ezen határidőn túl az államjegyek többé sem bevéltatni, sem kieserítetni nem fognak.

Arany-árkelet pótlék. November hónapra a mindkét állambeli pénzügyminiszterek által az aranyági vámfűzetéseknél 24 $\frac{1}{2}$ %-ban állapított meg.

Öngyilkos aggastyán. Csurogih levelezőnk írja: Folyó hó 19-én Dózsits Száva, csurogih lakos 78 éves agg. ittas állapotban a padláson életuntásból felakasztotta magát. Mire észrevették, már meg volt halva.

Gyászjelentés. Vettük a következő gyászjelentést: A szabadkai főgymnasium tanárcara mely megilletődéssel jelenti szeretett kártársának Vojnics Nándor nyug. főgymnasiumi tanár, okleveles mérnök és 1848—49-iki honvédfőhadnagy, f. évi október hó 18-án, élte 59-ik évében történt váratlan elhunytát. Szabadkán, 1887. évi október hó 18-án. Béke lengjen hamvai fölött!

Pápai jubileum. Kimutatás a XIII. Leó pápa ötven éves áldozári jubileuma alkalmából Bács-Bodrogh megye területén eszközölt gyűjtésekről. Főtisztelendő Puck István apatini plébános érkei iskolalátogató az apatini gyűjtés eredményét a következőkben közli: Weindl nővérek két díszes oltárvánkost küldöttek a jubileumi kiállításra ajándékol Öszentségének; péterfőllérgyűjtések: A plébánia és templom részéről 41 frt és 1 arany, öz. Schmausz Szidónia asszonyság gyűjtőívén 22 frt 15 kr., Sugár Ida assz. gyűjtőívén 33 frt 65 kr., Rátai Teréz assz. gyűjtőívén 7 frt 38 kr., Weber Katalin assz. gyűjtőívén 7 frt, Schmausz Kornélia assz. gyűjtőívén 9 frt 20 kr., Pukács Emma assz. gyűjtőívén 11 frt 50 kr., Rauschenberger Erzsébet assz. gyűjtőívén 7 frt 67 kr., Raiehl Lidia assz. gyűjtőívén 6 frt 90 kr., Gillich Mária assz. gyűjtőívén 6 frt 81 kr., Bersuder Adél assz. gyűjtőívén 5 frt 81 kr., Raiehl Evelin assz. gyűjtőívén 5 frt 84 kr., Kék Karola assz. gyűjtőívén 6 frt 96 kr., Marekovies Mária assz. gyűjtőívén 5 frt 35 kr., Mayer Anna assz. gyűjtőívén 6 frt 26 kr., Rebák Anna assz. gyűjtőívén 6 frt 20 kr., Ibisics Emilia assz. gyűjtőívén 2 frt 65 kr., Will Mária kisassz. I. gyűjtőívén 4 frt 70 kr., Will Mária kisassz. II. gyűjtőívén 3 frt 30 kr., Pfeifer Rozina kisassz. gyűjtőívén 11 frt 20 kr., Weindl Adél kisassz. gyűjtőívén 16 frt, Weindl Mariska kisassz. gyűjtőívén 19 frt 58 kr., Jellmann Irén kisassz. gyűjtőívén 13 frt 18 kr., Marekovies Bella kisassz. gyűjtőívén 6 frt 51 kr. Összesen 272 frt és 1 arany. — Nagyságos és főtisztelendő Pletikoszics Sándor e. kanonok és szontai plébános, a szontai gyűjtés eredményét a következőkben közli: Ertl Franciska gyűjtőívén 10 frt, Supicza Mária gyűjtőívén 6 frt 64 kr., Szauster Hermína gyűjtőívén 8 frt 21 kr., Szuppek Karolina gyűjtőívén 12 frt 55 kr., Zombori Katalin gyűjtőívén 11 frt 63 kr., Fritsche Rozina gyűjtőívén 10 frt 15 kr., Szabadka Ferenc és Fritsche Gyula gyűjtőívén 5 frt 67 kr., Friedmann Samu gyűjtőívén 6 frt 90 kr., Pletikoszich Sándor 5 frt, szontai templom-pénztár 5 frt, Erdújhelyi Menyhart 2 frt. Összesen 83 frt 75 kr. Kérem a többi községek ft. lelkészeit, sziveskedjenek mielőbb ily rövid áttekintésben a mondott nemes célra történt gyűjtések eredményét velem közölni, hogy táblázatos kimutatásban feltüntethető legyen a megye területén eszközölt gyűjtések összes eredménye. Zombor, 1887. évi október 20. Dr. Margalits Ede, a központi megyei bizottság titkára.

Almás...
dik igy...
ó-taná...
ok. A...
a vá...
virat...
ebébe...
Ezen...
endég...
mezve...
rkezett...
rult fia...
gutóbb...
mazva...
ji.
ellen...
gg. dr.
ében...
kessel...
pénzre...
nézve...
többi...
nyak...
annak...
el el...
ogyan...
án az...
adták...
utján...
umból...
ből az...
több...
rt be...
rtjából...
vala...
észet...
el fog...
enták...
hány...
ó. és...
zára...
vény...
zak...
vára...
Antal...
f. hó...
ertar...
gud...
ben...
vál...
rdet...
érol...
nhoz...
alap...
evál...
ra a...
gáio...
önk...
78...
fel...
lva...
len...
neg...
dor...
8...
elte...
887...
ápa...
ogh...
ndó...
ató...
zli...
ju...
lér...
s 1...
vén...
kr...
ta...
új...
11...
7...
kr...
del...
új...
frit...
sr...
na...
tő...
4...
30...
kr...
ka...
sz...
új...
r...
l...
a

Városi közgyűlés.

Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága 1887. évi október hó 26-án délelőtti 9 órakor a városbáza nagytermében rendes közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Belügyminiszeri leirat a városi szervezési szabályrendelet jóváhagyása tárgyában. 2. Belügyminiszeri leirat az osztrák magyar banknál felvett 225000 és 300000 frtos városi jelzálogkölcsönök conversiójának engedélyezése tárgyában. 3. Közlekedésiügyi miniszter leirata Gombos Gyula és társainak Zombor és O-Morovica közti vasútvételezésre adott munkálati engedély tárgyában. 4. Vallás- és közoktatásiügyi miniszter leirata a Stebler-Blumenthal féle alapító levél jóváhagyása tárgyában. 5. Vallás- és közoktatásiügyi miniszter leirata Jakobb József, Gyula nevű fiának a Falezione féle ösztöndíj-alapítványából érvényesített leírata tárgyában. 6. Közmunka- és közlekedésiügyi miniszter leirata a postafüldök birtokbavétele tárgyában tett felterjesztés elintézéséről. 7. Közmunka- és közlekedésiügyi miniszter leirata a Ferenc-esatorna részvényársulat hajóvontatási szabadalma tárgyában alkotott törvényjavaslatnak bizottsági tárgyalásán a város közönségének képviseltetése tárgyában. 8. Polgármesteri jelentés az üresedésben levő törvényhatósági bizottsági tagsági helyeknek betöltése iránt teendő intézkedés tárgyában. 9. Közigazgatási bizottság jelentése az ilésről igazolatlanul elmaradt tagok iránt. 10. Dr. Spitzer Mór kérvénye a város tulajdonát képező 1 hold 450 □ öl városi föld örök áron leendő adásvétele tárgyában. 11. Polgármesteri jelentés az építendő lakotanya és csapat kórház építéséhez szükséges telkek megszerzése iránt az illető telektulajdonosokkal kötött adásvételei szerződés jóváhagyása és az ezzel kapcsolatos intézkedések tárgyában. 12. Az üresedésben levő tisztii főügyészi állásnak választás utján leendő betöltése. 13. A központi választmányban megüritt tagsági helynek betöltése. 14. Az italmérsi szabályrendelet 12. §-a alapján kiküldendő bizottság megválasztása. 15. Tanácsi javaslat a Falezione-féle alapítvány megüritt két állomásnak betöltése iránt. 16. Bács-Bodrogh vármegye közönségének átirata a marhalajtó utak megállapítása tárgyában. 17. Dodits Jován felebezzése az italmérsi engedélyt megtagadó tanácsi határozat ellen. 18. Lukits Lipót és társa kérvénye haszonbér hátralékuk kamatainak leírása iránt. 19. Nyugdíjkezelő választmány jelentése a tisztviselők, segéd, kezelő és szolgaszemélyzet nyugdíjgyönyének megállapítása tárgyában. 20. Nyugdíjkezelő választmány jelentése néhai Hoffmann Mihály volt polgármester özvegyének temetkezési átalány és nyugdíj engedélyezése iránt benyújtott kérvénye tárgyában. 21. Nyugdíjkezelő választmány jelentése néhai Karsay István volt adótitst özvegyének nyugdíjmegadása iránti kérvénye tárgyában. 22. Az alsófoku ipar- és kereskedelmi iskolának 1887. évi költségvetése. 23. A jogügyi és a gazdasági és pénzügyi bizottságok javaslatai a róm. kath. iskolások és az izraelita hitközségnek az iskola segély felémelése iránt benyújtott kérvényei tárgyában. 24. Polgármesteri jelentés a városi könyvtár áthelyezése és az ezzel kapcsolatos intézkedések megtétele tárgyában. 25. Polgármesteri jelentés az adóügyi hátralékos munkák feldolgozására szükséges rendkívüli munkaerő költségeinek engedélyezése iránt. 26. Városi mérnök jelentése a belviz levezetőörök kifalazása tárgyában. 27. Gazdasági és pénzügyi bizottság javaslata a hirdetményi táblák költségeinek fedezése tárgyában. 28. Jogügyi bizottság javaslata a birtokváltási díjak iránt alkotandó szabályrendelet tárgyában. 29. Előadói jelentés az adai m. kir. földművesiskolánál alapított ösztöndíj-állomás betöltése tárgyában. 30. Pénzügyi és gazdasági bizottság javaslata a házipénztárt megillető behajthatlan követelések leírásba hozatala tárgyában. 31. Jogügyi bizottság javaslata Tesits György zombori lakosnak peccenyestési jog címén követelt összeg elengedése iránt benyújtott kérvénye tárgyában. 32. Jogügyi bizottsági javaslat Kirovits György volt városi tanácsnok behajthatlan előlegeinek leírásba hozatala iránt. 33. Jogügyi bizottsági javaslat Milovanovits Izidor volt városi erdész behajthatlan előlegeinek leírásba hozatala iránt. 34. Jogügyi bizottsági javaslat Kapdemort Todor volt városi íktató behajthatlan előlegeinek leírása iránt. 35. Zányi Lajos II-od aljegyző kérvénye szabadságdíj engedélyezése iránt. 36. Fizetési előlegek iránti kérvények. 37. Pénzügyi és gazdasági bizottság javaslata a m. k. közoktatási kincstár és a színházszervezetársaság terhére elírt birtokváltásai illetékek leírásba hozatala iránt. 38. Lugumerszky Mladen adótitst kérvénye jutalomdíj megadása iránt. 39. Rados János díjtalan földai gyakornok kérvénye jutalomdíj megadása iránt. 40. A városi örüllő legények kérvénye illetményeik felémelése iránt. 41. A lovas rendőrök és városi kézbesítők kérvénye lótarási átalányuk felémelése iránt. 42. Netán időközben beérkezendő sürgős ügyek. Kelt Zomborban, 1887. évi október hó 23-án. Dr. Csihás Benó, polgármester.

Elmés módja a jutalmazásnak. Egyik tisztamenti levelezőnk írja: O-Beesen egy érdemes férfit az eltiljáróság meg akart jutalmazni; de nem tudtak címet találni a jutalmazásra. Tehát vettek tőle egy bikát s ennek árát kétszer fizették ki 200—200 forint, az illetőnek saját aláírása nyugtájára. Látható ez az 1886. évi községi számadások 811. és még egy másik számu tételei alatt. A számvizsgáló bizottság érdemes tagjai azonban nem hagyták ezt észrevétlenül, mert beadott jelentésükben megemlítik, hogy a 811. sz. alatti nyugtáról hiányzik a bélyeg. A képviselő testület pedig elrendelte, hogy a nyugta láttassék el a kello bélyeggel. (Olvasd a szept. 24-én tartott gyűlés határozatai közt!) Valjon tudja-e az illető bika-eladó, hogy két nyugtája van kétszer elszámolva az egy bikáról? És mit szólna hozzá, ha nem kétszer fizették ki?

Fizetése képtelenség. A bécsi hitelezői védegyelet. Klein Adolf ó-becei kereskedő fizetése képtelenségét közli.

Színészet. Ujvidékről írják a „P. H“-nak: Két hét óta működik városunkban Sáhgy Zsigmond színtársulata, szép anyagi és erkölcsi siker mellett. Nap-nap mellett tömött ház. Ennek oka változatos műsor, kitűnő összevágó előadás és jó ensemble. Nem ígérték eget földet, de a mit ígértek, megkaptuk. Eddig előadtak a Parasztkisasszony, Jó Fülöp, Rip-Rip, Cigánybáró és Mikádó operettek. Olyan előadás volt ez mind, a mely a várakozásnak teljesen megfelelt. Kiválóbb tagok: Báthory Ilon, szép alakjával, érces organuma, elegáns megjelenésével és Kövessy Róza eleven játékkal, csinos, bár nem nagy hangjával, szép alakjával, hatalmas aquizió az operettekben. Egriné, kedves kis naiva,

Sáhgyné és Rózsáné egészítik ki az ensemblet. Férfiak: Deak Pál, a szép hangú baritonista, Sáhgy igazgató mint kedélyes apa, Moóri bonviván, buffo-komikus, fáradszón rendező, Havassy és Fekete érdemelnek említést.

Emberbarátok figyelmébe. A Mária Dorothea-egyesület, mely Mária Dorothea Ó Fensége védnöksége alatt a magyarországi tanítónők, gyermeknevelőnők, nevelőnők, zongora- s nyelvmesternők, egyszóval a hazánkban tanítással és neveléssel hivatásszerűleg foglalkozó nők anyagi és erkölcsi érdekeinek megóvása s fejlesztése végett 1885-ben alakult, Budapest fővárosában egy a fővárosi hatóság által e célra díjmentesen felajánlott telken „Mária Dorothea-intézet“ cím alatt külön épületet akar emelni, mely egyedül élő szegény és munkaképtelen volt tanítónőknek és nevelőnőknek otthont biztosítson. A Mária Dorothea-intézet 30,000 frba kerül. Tagtársaim nevében én, mint az egyesület ez időszerű elnöke, kérek fel mindenkit, kihez jelen soraim eljutnak: adakozzanak és gyűjtsenek. Ne utasítsa vissza senki kérelmünket, ha csak krajcárok lesznek is, a mit körülményei folytán e célra adhat; ne legyen közönyös ügyünk iránt, míg akad egy ismerőse, kivel célunkat és törekvésünket meg nem ismertette; ne legyen habozó s ingadozó; fillére s ügybuzgalma a magyar közművelődés érdekét mozdítja elő, az általa elért eredmény, bár csak porszemként, az örök szeretet nagy munkáját fogja gyarapítani. Először fordulnak most a magyar tanítónők segítségért a magyar társadalomhoz. Első ízben kérnek gyámolítást azok, kikre bízott a magyar nők és a leendő magyar anyák nevelése. Kérelmünk anyagi helyzetünk javításával kapcsolatban a nemzeti nevelés reformját terveli, a magyar faj és a magyar állam fenmaradása s felvirágzása egyik feltételének akarunk szolgálni azzal az épülettel, mely nemcsak humanisztikus intézet lesz, de egyuttal a nemzeti nevelés ügyével foglalkozik közös érdekből származó szoros összetartó kapcsolata. Adakozzunk. Állítsuk fel a Mária Dorothea-intézetet, megpillenő helyet a szegény elhagyott, volt tanítónőknek, és egy közművelődési templomot, mely társadalmi életünk egyik legszebb és legkényesebb kérdését, a nemzeti nevelést, apólja és erősíti meg. Bizalommal kérek fel mindenkit, kihez jelen soraim eljutnak: adakozzanak és gyűjtsenek. Budapest, 1887. augusztus hóban. A „Mária Dorothea-egyesület“ nevében: Báró Nyáry Adolfné elnök. Az adományok s gyűjtések a jelen felhívással együtt legalább a száma megjelölésével Zirzen Janka igazgató nevére (Budapest, Andrassy-ut 65. sz.) a kézhez vétel napjától két hónap alatt küldendők meg. Uj iverk kiváratra ugyanitt kaphatók.

A filloxera terjedése. A filloxera-vész egyre terjed a magyar állam területén. 1885. év végéig 396 községben lett a filloxera fölfedezve, e szám — melybe a sikerrel dezinficiált és kiirtott helyek is be vannak véve — a múlt év folyamán még 186 községgel, tehát közel 4 százalékkal növekedett. A múlt év végén e szerint a filloxera-zárlat alá helyezett községek száma 582-re rugott. Ez az 582 község 35 megye területén fekszik és pedig 536 a szűkebb értelemben vett Magyarországon, 43 Horvát-Szlavonországban. — Az 582 község közül 1886. év végén tényleg filloxera-lepett volt 579 község. Az eddigi adatok szerint a filloxera-vész Magyarországon és társországainak területén 1886. év végéig összesen mintegy 85,000 holdnyi szőlőterületet támadott meg. E szőlőterületnek körülbelül egyharmad része már vagy elpusztult, vagy a tulajdonosok által kivágatott és más miveltetésre fordított. A filloxera-irtásnak sikere csak három helyen, u. m. Pécsen, Hódmezővásárhelyen és Kolozsvárott mutatkozott, a mi annak tulajdonítható, hogy a fertőzés nem kinn a szőlőkben, hanem egyes házi kertekben lépett fel és azokban idejekorán elfojtatott.

Stoczek-ünnepély. Dr. Stoczek József, a kir. József műegyetem r. tanára s a főrendiház tagja, szabadkai földink, közelébb tölti be tanárságának 40-ik évét. Ez évfordulót a műegyetem tanártestülete és ifjusága egytttesen a kitűnő tudóshoz és szeretett tanárhoz méltó ünnepélyvel szándékoznak megülni. A műegyetem ifjusága e tárgyban a napokban népes értekezletet tartott. Az ünnepély f. hó 30-án vasárnap fog megtartani, mely napon délelőtti 11 órakor a műegyetemi tanártestület és az ifjuság egytttes dísz-közlést fognak tartani az új városbáza nagytermében. E közlésben a tanári testület nevében dr. Szily Kálmán s a hallgatók részéről Söpkéz Sándor a műegyetemi hallgatókat segélyező egyesület ezidei elnöke fogja üdvözölni az ünnepeltet. Ugyanaznap este 8 órakor az ifjuság bankettet rendez. Elhatározták, hogy egy a díszgyűlésre, mint a bankettre meghívják Stoczek összes volt hallgatóit, valamint mindazokat a testületeteket és intézeteket, melyeknek működésében mint intező és működő tag részt vesz. A meghívókat még ezen a héten kibocsátják. Az ünnepély rendezésére az értekezlet 100 tagból álló rendező bizottságot küldött ki. — Stoczek József összes kollégái közt legrégibb tanára a József műegyetemnek. Még 1847-ben lett rendes tanárri kinevezve a volt József ipariskolához, a melyből a mostani virágzó József műegyetem keletkezett. Ez intézetnek előbb igazgatója, majd évek hosszu során át rektora volt s orozslánszé van a József-műegyetem 40 éves múltjában s gyors fejlődésében. Tevékenysége azonban számos más ténre is kiterjedt. Alénke az orsz. közoktatási tanácsnak, igazgatója a középisk. tanárképző-intézetnek, elnöke a középisk. tanárvizsgáló bizottságnak. A magyar tudományos akadémiában évek hosszu során át a III. osztály elnöke volt, Pauler halála után pedig az akadémia másodelnökévé választották. Ezenkívül rendes, vagy választmányi tagja majdnem valamennyi tudományos és tanügyi társulatnak, szóval Stoczek működésének nyomai közoktatásunk minden terén feltalálhatók. Erdeméi látható elismerésül Ó Fensége már régebben a királyi tanácsosi címet, majd a III. oszt. vaskoronarendet adományozta neki, a főrendiház újjászervezősekor pedig annak örökös tagjává nevezte ki.

Választás. Zentai plébánosság Appel Ede adójani plébános választatott meg.

Színház. Csütörtökön, f. hó 20-án Szigligeti Ede énekes színműve „A rab“ adatott. Szigligetinek e nem éppen legsikerültebb műve gondos és összevágó előadásban került színre. A fő alakokat Rakodczay és Dombay játszták. Rakodczay szerepét nagy gondal s a nála szokásos kifogástalan kidolgozással alakította. Dombay színfén megálta helyét, különösen ama jelenetében, midőn mint

leleplezett ember megjelenik barátai közt, teljesen elalálta a hangot. Igen jó volt a falusi társaság is a Lichték szalonjában. — Közönség közepes számmal.

Pénteken, f. hó 21-én Dreyfuss egy felvonásos vígjátéka „Egy kis vihar“ és a „Három kalap“ című vígjáték került színre.

Az elsöben Dombay és Dombayné játsztottak. A böbeszedü asszonykát Dombayné a szokott rutin és kellemmel adta, Dombay a szabályt, mely szerint a házi vilharral szemben csak két villámhárító van a hallgatás és egy esinos kis ajándék, régi prakszishól ösmervén, a színpadon is nagy sikerrel alkalmazta.

A második darabban a három kalap tulajdonosai Rakodczay Pál, Fehérvári, Sió és az életmentő, áldozatkész barát, Kövi és a gyér közönséget állandó jó hangulatban tartották. A mama szerepben ez alkalommal és először Fábiónné játszott. Fábiónné ha nem is bizonyult kolosszális talentumnak, de egy látszik igen hasznavehető színésznő. — Felemlítendők még Láng Ilon és Mihálka, mint akik teljes mértékben osztoztak a többi szereplőkkel az előadás sikerében.

Szombaton, minthogy a kaszinó-egyleti dalárda ez estén hangversenyt tartott, előadás nem volt.

Vasárnap egyike azon népszínműveknek, melyekre a „jó“ jelző is alkalmazható, a „Piros bugyelláris“ adatott. Némethy Gizella nem volt jól disponálva, énekén igen megérett, hogy a tegnapi dal-és táncmulatságon — résztvettünk. — Türlímetzett alak volt, mint vén huszárkaplár Andrassy; olyan pompás tempóval csinálta dolgát, hogy öröm volt nézni. — Csige régi, apró hibái leszámitásával helyre legyeny volt, méltó Mencia és a többiek szerelemre. — Mihálka a közönséget egy kis meglepetésben részesítette, megmutatta ugyanis, hogy ha kell még énekelni is tud és pedig elég élvezhetően.

A közönség esekély számmal volt jelen; ha így megy tovább is, stereotip lesz e kifejezés tudósításainkban. Igazán nem értjük, hogy tulajdonképp mi az oka a közönség e nagymérvű indolenciájának. A társulat ellen alapos kifogás nem tehető, söt drámai előadásoknál a művészi nívaut illetőleg magasabban áll, mint bármely eddig nálunk működött társulat; a műsor változatos; az előadott darabok többnyire újak. No de ezuttal a mondotakból a közönségre még nem vonok következtetést; szentül hiszem, hogy e következtetés nem is lenne való, mert a mi régi s hálás közönségünk megáratolása nem színhetek meg egyszerre, valószínűleg csak azt akarta kivárni, hogy fest a társulat. Ime jól fest, — tessék színházba járni!

Előadások alatt egy fiatal ur állandóan diskurál a körülötte ülő hölgyekkel s ez által folytonos háborogtatja az előadásra figyelő közönséget. Többek felszólására felkérjük az illetőt, ha már oly annyira szenvedélye az udvarlás, ne járjon színházba vagy maradjon a foyerben ott is akad elég tárgy szenvedélyének kielégítésére. Minthogy pedig többnyire színésznőkkel szokott feesezni, figyelmeztetjük rá, hogy a színházi igazgatóság az ilyesmért nem az illetőt, hanem a színésznőt bünteti meg.

A helybeli színtársulat ma október hó 25-én kedden adja Ohnetnek, a „Vasváros“ jeles szerzőjének, új drámáját, „Sarah grófnő“-t, következő szereposztással: Sarah — Szentosi Ilon; a tábornok, férje — Kövi; Severac — Sió; Blanche — Angyal Ilus; Madeleine — Láng Ilon; Merlot — Andrassy; Frossard — Fehérvári. A kisebb szerepek is elsőrendű tagok kezében vannak. A darab a meg nem értett szercelem folytán keletkezett dacházasságot tárgyalja, Ohnet kedvence témáját. Szerző ebből is frappans konzekvenciákat tud levonatni a nézőkkel. A 3. és 4. felvonás záradéka egyike a leghatasosabb coup-d'effet-knek. E heti műsor: okt. 25. kedd: Sarah. Okt. 26. szerda: Nap és hold, operette. Okt. 27. csütörtök: Lear király, Shakespeare nagy műve, új jelmezekkel, a címszerepben Rakodczayval. Okt. 29-én új kiállításal elsőször: Mikado, operette.

Naptár.

Október.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
25 Kedd	Krizsán	Krizsán	13 Carpus
26 Szer.	Dömötör	Dömötör	14 Parase.
27 Csüt.	Szabina	Szabina	15 Lucian
28 Pént.	Simon s Juda	Simon s Juda	16 Longinus

Szerkesztői üzenet.

K. A. és L. J. uraknak Ó-Kaniza. Az önk vitájához újabb ismét pro is, kontra is nyilatkozatot tettünk. Minthogy újabb és nyomósabb érvel egyk sem hoz fel, egyiket sem közölhetjük és arra kérjük mindkét felet, hogy a hazafiságban való versenyzést szavak helyett saját tetteikkel és példájukkal folytassák.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNÁR ISTVÁN LAJOS.
Laptulajdonos és kiadó: BITTERMANN NÁNDOR.

NYILTTÉR. *) Nyilatkozat.

Alólirottak, mint Kekezovits Mátyás ur megbízottjai, lovgagias elégtételt adása végett megjelentünk Belohorszky Gusztáv ág. ev. lelkesznél, ki az ott előadottak után az ügyet el nem ismervé, azt határozottan megtagadta, minek következtében ezen ügyet részünkről befejeztnek nyilvánítuk.

Kelt Bácsujfalun, 1887. évi október hó 20-án.

Végh Aladár,
Kopping Henrik,
mint Kekezovits megbízottjai.

Nyilatkozat.

Fentiekből kifolyólag Belohorszky Gusztáv ág. ev. lelkész egy. állásának meg nem felelő, gyáva pánszlávnak nyilvánítom.

Bácsujfalun, 1887. évi október hó 20-án.

Kekezovits Mátyás.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Viszonzás

Pennavin Alajos válaszára.

Pennavin Alajos saját részéről a polemiát bezárta, e nyilatkozatunk megadásával bezárjuk azt is. Viszonzásul mindenekelőtt eddig érintetlen becsületünkre állítjuk, hogy Pennavinnak 74 sorból álló nyilatkozata hamis, mert annak összesen 45 sora a leggaládabb és legszemtelenebb hazugság.

Ott, hol becsületügy elintézésére felkért két tanu nyilatkozik, a közönség körében nem támadhat ellenvélemény, mert a közvélemény, mint erkölcsbíró sem az egyházi, sem a világi törvények paragrafusaival nem ítél. Jól tudja azt Pennavin is, hogy a közvélemény van annak tudatában, hogy becsületügyet tisztázó két segéd nyilatkozatával így beszennyezett egy embert semmiféle válasz többé le nem moshat s jól tudja, hogy az ily megbélyegzett egyén diszkvalifikáltjánál fogva sérteni többé nem képes, mert szaváért felelősségre vonni senki sem fogja többé.

Erőlködés és naivságban váltakozó nyilatkozatára Pennavinnak, tehát nem is felelünk, hanem itt csak a netán érdeklődő közönség mihez tartásául közöljük, hogy Pennavin Alajos ezen odiozus ügy kifolyományaként a bácsi kaszinó-egylet tagja is megszünt lenni és erkölcsileg oly mélyen súlydát embernek tekintetik, hogy tőle a tüzőlő-egylet pártoló tagságából őt érintő 2 frt évi fizetési kötelezettsége sem fogadtatik el.

De míg a morális bűnhődés itt, úgy az előterjesztés alatt álló feljelentésben a tanítói egylet körében is utólrné, addig a bizonyítékokkal teli vád a főtanfelügyelő ur kezei közt várja elintézését.

Hogy pedig egyénileg is jellemezzük őt, megmondjuk, hogy ugyanezen ügyből származottan és a válaszában használt önszépítgetéseit megcáfolván, egyik tanu által a zombori kir. törvényszéknél életveszélyes fenyegetés miatt vád alá helyeztetése fog kérerüni.

Mely után multkor adott nyilatkozatunkhoz képest kijelentjük, hogy Pennavin Alajost illető kitételeink mellett továbbra is megmaradunk.

Bácsban, 1887. október 19-én.

Eichinger Adám.
Paul László.
Kukula Antal.

HIRDETÉSEK.

Szenttamáson a róm. katolikus templom-téren egy bolthelyiség lakházzal együtt azonnal bérde adandó, mely már 30 év óta áll fenn mint fűszerkereskedés, bővebben tudakozhatni a tulajdonosnál.
Gaal testvérek.

3-3

5272. szám.
kig. 1887.

Pályázati hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye palánkai járásához tartozó Bulkesz községben leköszönés folytán, a község orvosi állomás üresedésbe jöven, ennek választás utján leendő betöltésére ezennel pályázatot nyitattik s a választás határidejéül **f. évi november hó 21-ik napjának reggeli 9 órája** Bulkesz községhezánál kitétik.

Ezen állomás 400 frt készpénzfizetés, 20 kr látogatási, 30 kr rendelvényi és 20 kr halottkémlési díj javadalmazással van egybekötve s kilátás van arra is, hogy a fizetés esetleg 600 frtra fog emeltetni, mi azonban a megválasztandó személyétől feltételeztetik.

A megválasztottnak kötelessége leendő házi gyógytárt tartani.

A pályázni kívánók felhivatnak, hogy a törvény értelmében felszerelt s a magyar és német nyelv tudását is igazoló kérvényeiket ez évi november 15-ig alulirothoz nyujtsák be, miután később benyújtott folyamodványok figyelembe vételni nem fognak.

Német-Palánkán, 1887. évi október 10-én.

Csupor,
főszolgabíró.

3-2

Kitűnő minőségű ürmős, finom fehér és vörös ó-borok, jó zamatú új-borok és ó-szilvrium-pálinka jutányos áron kaphatók literenkint

3-1

Momirovits Vladónak

a „Sólyom“-hoz címzett, Gromont utcában levő vendéglőjében.

Szállítási üzlet-iroda áthelyezés.

Van szerencsém tudatni a n. é. közönséggel, hogy eddig a főutca **Millasevits-féle** házban levő **szállítási üzletirodám**at saját házamba (**Rókus-utca 51-ik sz. alatt**) tettem át.

A mostani költözködés alkalmára ajánlom a n. é. közönségnek jeles **butorszállító kocsi-mat** és azonkívül rendelkezem még több szállító kocsi-val. Kérem tehát a n. é. közönséget, hogy az irányomban tanúsított bizalmat továbbra is megtartsa, melyet én a gondos és gyors szállítással iparkodni fogok mint ezelőtt, úgy a jövőben is teljesen kiérdemelni.

Alázatos tisztelettel
Weil Márk

szállító, Rókus-utca 51. sz. saját házában, ezelőtt **Bachrach.**

5-2

9074. sz.
kig. 1887.

Hirdetmény.

Zombor szab. kir. város gazdasági küldöttsége által ezennel közhírré tétetik, miszerint a városi szolgaszemélyzet és rendőrök részére szükséges 2678 frt 40 krral előirányzott ruháneműek és szerelvények beszerzése iránt az **árlejtés folyó évi november hó 3-án délelőtt 10 órakor** a városháza kistermében fog megtartatni.

A feltételek és minták a városi számvéveségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Zombor, 1887. október 22-én.

Vukicsevics Péter,
tanácsnok.

2-1

986. szám.
1887.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíróság 4985 és 4996. p. 18-7. számú végzése által dr. Czvetkovits Péter ügyvéd zombori lakos javára, Mattarits Iván (Andrin) zombori lakos ellen 450 frt és 150 frt tőke, ennek esedékessége napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 212 frt perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 990 frtra becsült gabonaneműek, butor, juh és szénából álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek az 5337/1887. számú kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Zomborban alperes lakásán leendő eszközésére **1887. évi október hó 29. napjának délelőtti 10 óra** határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zomborban, 1887. évi október hó 20. án.

Cservenka Lajos,
kir. bír. végrehajtó.

Pályázati hirdetmény.

Katymár mezőváros (Bácsmegeye) róm. kath. iskolájánál üresedésbe jött tanítói állomásra pályázatot nyitattik.

Évi fizetés 400 frt és 40 frt lakbér. Tanynyelv német-magyar. Kötelessége a megválasztott tanítónak az I. II. osztály növendékeit és az isméltő tanköteleseket oktatni.

Felhivatnak mindazon okleveles tanítók, kik ezen állomást elnyerni óhajtják, hogy kérvényeiket **folyó évi november hó 15-ig** a róm. kath. iskolaszékre címezve, dr. Csicsáky József ker. esperes urhoz (B.-Almásra) annál is inkább elküldeni iparkodjanak, mivel az elkésve beérkezett kérvények figyelembe nem vétetnek.

Katymáron, 1887. évi október hó 21-én.

Róm. kath. iskolaszék.

3-1



Sirkoszorúk.
Értesitem a t. c. közönséget, hogy a **mindenszenti ünnepek** alkalmával alulirotnál kaphatók a **legdiszesebb sirkoszorúk**

a lehető **legolcsóbb** ár mellett.

Azonfelül mindennemű legszebb és legjobb gyümölcsfákat, valamint Gleditsiákat is.

Schlägel József

műkertész,
bajai-út, a Zsvánovits-féle kertben.

446. szám.
1887.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az apatini tek. kir. járásbíróóság 3243. számú végzése által Csik József beocsini lakos végrehajtató javára Hem Kristóf prigl.-sz. iváni lakos ellen 83 frt 94 kr tőke, ennek 1885. évi augusztus hó 22-ik napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 43 frt 28 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 500 frtra becsült 3 ló és 50 mmásza buzából álló ingóságok nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a 3371/1887. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Prigl. Szt.-Iván községhezánál leendő eszközésére **1887-ik évi november hó 5-ik napjának délutáni 3 óra** határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Apatinban, 1887. évi október hó 20-án.

Oláh János,
kir. bír. végrehajtó.

Varrógépek heti 1 forint részletfizetés és 5 évi jótállás mellett.

GOLDFANN SÁNDOR

divat- és rövidáru, norinbergi, lámpa, tükör- és porcellán-edény raktárában. Zombor, fő-utca.

Kapható nagy választékban

DITTMAR-féle

felülmulthatlan világítóerővel. Ezen fésű (36" égő = 80 gyertyavilágítás) 20 dekagramm petrolumot fogyaszt;

asztali-, függő-

stb. Egyben szerencsémnek tartom a

porcellán-edény

tetemesen kibővítettem, különösen

asztali-, tea- és

rendkívüli olcsó áron. Végre bátoroko-

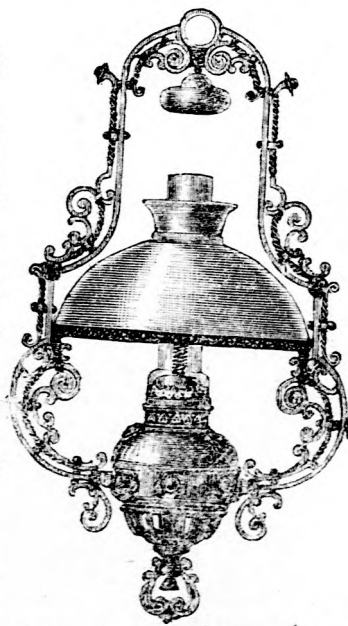
varrógép-

melyben mindig készletben tartok legjobb minőségű **Wheler-Vilson-, Howe- és Singer-féle**

varrógépeket, melyeket

5 évi jótállás és heti 1 forint részletfizetés mellett árusítok.

Porcellán-edény rendkívüli olcsó áron.



„NAPÉGŐ LÁMPA“

nyes világítást aránylag rendkívüli olcsó árban a lámpa óránként csak továbbá ugyanitt kapható mindenféle **és fali-lámpa**

n. é. közönség értésére juttatni, hogy

raktáromat

nagy választékban tartok:

mocca-szervizeket

dom a n. é. közönség figyelmébe ajánlani

raktáromat,

3-2